بد وإياك تستعين الحديث فالمستعيم صواط الدين العمت سم الله الرحمسن الرحيم الحمد لله رب العالمين الرحمسن الرجيم فسالك يوم الدين إيك لعبد وإياك تستعين الحلب الصرط الستليم صواط الدين العمت
בכל עפעד, ובכל מאדד. והיי הדברים האפה, אשר אנכי מצושמע, ישראל - יהנה אלהינו, יהנה אחד ואהבה. את יהנה אלהיד, בכל לבבד ובכל עפעד, ובכל מאדד. והיי הדברים האפה, אשר אנכי מצו
reic ματεδ ύμων ο εν τοις οπόανοις αλιασθύτω το ονοίτα σου εγθετω ή βασιγεια σου λενιθυίτω το θεγύμα σου ως εν ορδανω και ενίτεις ματεδ ύμων ο εν τοις οπόανοις αλιασθύτω το ονοίτα ου
رالا تقد رالا العين المارك المقيم مراط الذين أنعت شم الله الرحس الرئيم المتلذ الدوب المعادين مرحس والمحمر مسالف ترالا التي المارك المقيم مراط الذين أنعت العراب المراط الذين أنعت العراب المراط الذين أنعت المراط الذين ألعت المراط الذين أنعت المراط الذين أنعت المراط الذين أنعت المراط الذين ألعت المراط الذين ألعت المراط الذين أنعت المراط الذين ألعت ا مراط الذين المراط المراط المراط الذين ألعت الذين العالي المراط الذين ألعت الذين الذين الذين الذين الذين الذين ا
לבדד ובכל למשך, ובכל מאוד. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצואמע, ישראלי: יהוח אלהינוייייייי משי משי משי שמי אלא אל הבדד ובכל למשך, ובכל מאוד. והיו היא היא היא היא שיימטים יום שי
לבדד ובכל לנשך, ונכל שאון. וסי מוברים מאלה, אשר אנכי מצואמע, ישיבאלי יהתוח אלמיני, יחתה אנה יאומרי או יהתה אנה יאור אנכי מצו לבדד ובכל לנשך, ונכל שאון. וסי מוקר פוצאה אות של מינים ישיבים משור גם מיינים מיישלים של מיני, בכל לבדד ובכל לנשך, ונכל שאון. וסי מוברים מאלה, אשר אנכי מצו מוברי וכישי יותר אמד ואמרים יותר אמד ואמרים יותר אמד ואמרים את יותר אמד ואמרים את יותר מיידם וכישי יותר מיידם את מוברי וכישי יותר אמד ואמרים יותר אמד ואמרים את יותר אמד ואמרים את יותר אמד ואמרים את יותר מיידם אולי מיידם אולי
TCXLS IOL SCHPTULAL
reich ware of the state of the
معد معید مید مید معدد بعد مربط المعدد معدد معدد معدد معدد معدد معدد معدد
אני אנר אנכי מצושמע, ישראלה, אשר אנכי מצושמע, ישראלה, אשר אנכי מצושמע, ישראלה, אשר אנכי מצו
אר ובכל-מאדד. ומיי הדבי שיי הדבי מיי הדבי מיי הדבי שיי אינט אינאר או אינט אינאר אינע אינע אינאר אינע אינע אינאר אינע אינע אינע אינע אינע אינע אינע אינע
مان المارين المارين المارين المارين العابة عن الرجد الحدين الرجيد الحقيد لله رب العاليين الرحس الرجيم مسالين تواجيتين مادين مادين من المارين العتراط المستقيم حراط المين أعمت
والنا تستعين الماية مستواط المستيم صراط المدين العدت سم الله الرحسن الرحم الحدالة وتر العالي الرحمس الرحم مسالك يوم اللين إلى معالم معن معن معن معن معن معن معن معن معن مع
يد ويوارز الميار عادر الما الربيد فالمحافظة المحافظ والمحل المحافظ المحافظ المحافظ المحافظ المحافظ المدين المربيد فيعور المدادية المحافظ
בכל-עמדך, ובכל-מאדך. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצושמע, ישראל: יהוה אלהינו, יהוה אתד ואסבת, את יהוה אלהיד, בכל-לבבך ובכל-עמדך, ובכל-מאדך. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצו
reic ματεδ ύμων ο εν τοις οπδανοίς αλιασθύεν το ονοίτα σου εγθετω ή βασιγεια σου λενήθητω το θεγύμα σου ως εν ορδανω και ευίτεις ματεδ ύμων ο εν τοις οπόανοις αλιασθύεν το ονοίτα οτ
ر اللا تحقي وإلا تشعين المالي المقيم مراط الذين أنعت شو الله الرحمت الرحم المنذ للورب المالية الرحم مسالم تن التصوير اللين أنعت المراط الذين أنعت مراط الذين أنعت من الرحم المتذ للورب المالية مراط الذين أنعت مراط الذي مراطع مراطع مراطع مراطع مراط الذين أنعت من مراطع من محمد من مراطع من من مراطع من من من مراطع مراطع مراط مراط مر مراطع مراطع من مراطع مراطع مراطع مراطع مراطع مراطع مراط ا
reic notes on water and and the same and any and same and the same a
SCREWE AECOMIC (OND) - 10 US SEC. 12 CONT. AECOMIC (OND)
אבד ובכל-מאדד. וביו הדברים האלה, אשר אנכי מצואמע, ישראני מאלה, אשר אנכי מצואמע, ישראני מאלה, אשר אנכי מצו אד. ובכל-מאדד. וביו הדברל-מאדד. ובכל-מאדד. וביו הקברים האלה אשר אנכי מצואליי של אוצאל ובכל-מאדד. ובכל-מאדד. והי סישה שהנולהשורה בוסרשיט ביסה עם אישר אנכי מצואש ביש של אשר אנכי מט של אוצאליי של אוצאלי של אופי אוסי אוסי אידד.
000 مالي من مالي من مالي من
يح يوهل، تمتحد طلالة. المالا متحدث معالم بالمال الموالي المحدث الموالي المحمد المحمد المحمد المحمد المحمد المحم المحمد المحم والمالة المتعين المدين المدين المحمد والم
בכל עַפְשָׁדָ, וּבְכָל-מָאדְדַ. וְהִיוּ הַדְבָרִים הַאֶּלֶה, אֲשֶׁר אָגֹכִי מְצַוְשְׁמִע, יִשְׁרָאָל: יְהוָה אֲלהינו, יְהוָה אַתִיד וָאָהַבְּהַ, אַ <i>ת יְהוָה אַלהִידָ, בְּכָל-לְבָבָד וּבְכָל-מָשָׁדָ</i> , וְבָכָל-מָאדָדַ. וְהִיוּ הַדְבָרִים הָאָלָה, אַשֶׁר אָנֹכִי מְצו
ιεις πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλετα σου γενηθητω το θελ ημα σου ως εν ουρανω και επμεις πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σι
المسترجم ما عراراتها . وإلا تقد والانتعار الله تعديم مراط الدين أنعمت شم الله الرحمت الرحم المتنذ للورب التالية الرحم مسالك تدم التي قرم التي والا تشعيل الله - القرط المقيم مراط الدين أنعمت
יב איניר אורל מעראל - ^{דערי א}
אר הקבל לפעון, ובכל לאון (סיו נוגי) בים ס עסאור פאראה באות אות איז איז הביב ובי בי אבאר הקבל לפעון ובכל לאון (סיו נוגי) בים ס עסאור פאראה בים געור פאראה בים ס עסאור פאראה בים געור פאראה בים ביו על פאראה בים געור פאראה ביו געראה ביו גער פאראה ביו געראה ביו געראה ביו גער פאראה ביו געראה
היוסט שוויטנעוריי אונה אינה שוויע אינה מצווימע, ישראלי היוס אין אינה אינה אינה אינה אינה אינה אינה אינה
د نصرة العرب العد من العد من الذي الما المن الذي المن الذي المن الذي العد من المن الله عنهم، من العرب العد من م معال المن العد العد العد العد العد العد العد العد
אראין אראיין
אין

Sarah & Hagar

Genesis 16:1-16

א וִשְׂרֵי אֵשׁת אַבְרָם לְא יֵלְדֶה לָוֹ וְלֵה שִׁפְחֶה מִצְרֵית וּשִׁמֵה הָגֵר: ב וַהַאַמִר שַׁרִי אָל-אַבִים הנֵה־נָא עַצְרָנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בּא־נָא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלֵי אָבָנֶה מְמֵנָה וַיִּשְׁמֵע אַבְרֵם לְקוֹל שָׁרֵי: ג וַתִּקֶּח שָׁרֵי | אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת־הַגֵּר הַמִּצְרִית שִׁפְחַתֵּה מִקֵּץ עֵשָּׁר שַׁנִים לְשֵׁבֶת אָבְרֵם בָּאָרֵץ כְּנַעָן וַתְּתֵּן אֹתֶה לִאַבְרֶם אִישָׁה לוֹ לִאִשָּׁה: ד וַיָּבָא אֵל־הַגַר וַתִּהַר וַתִּרָא כֵּי הַרָּתָה וַתֵּקַל גִּבִרְתָּה בִּעֵינֵיהַ: ה וַהֹּאמֵר שָׂרֵי אֵל־אַבְרָם חַמַסִי עָלֵידָ אֲנֹכִי נַתַתִּי שִׁפְחַתִי בְּחֵילֵהְ וַתֵּׁרֵאֹ כֵּי הַרַתָּה וַאָקַל בְּעֵינֵיהַ יִשִׁפְּט יִהוֹה בֵּינֵי וּבֶינֵיד: ו וַיּאמר אַבְרָם אָל־שַׁרִי הְנֵה שִׁפְחַתֶךְ בִּיָדֶ עֲשִׁי־לֵה הַטּוֹב בְּעֵינֵיִדְ וַתְּעַנֵּה שָׁרֵי וַתִּבְרֵח מִפָּגֵיהַ: ז וַיִּמְצָאֶה מַלְאָד יְהוֹה עַל־עֵין הַמֵּיִם בַּמִדְבֵּר עַל־הַעֵין בְּדֵרֶךְ שִׁוּר: ח וַיֹּאמַר הַגֵּר שִׁפְחַת שָׂרֵי אֵי־מָזָה בָאת וְאֶנָה תֵלֵכִי וַתֹּאֹמֵר מִפְּנֵי שָׂרֵי גִּבִרְתִּי אֱנֹכִי בֹּרַחַת: ט וַיָּאמֵר לָה מַלִאָד יְהוֹה שׁוּבִי אֶל־גְבְרְתֵּךְ וְהִתְעַנֵּי תַּחַת יָדֵיהָ: י וַיִּאמֵר לָה מַלָאַדְ יִהוֹה הַרְבָּה אַרְבֵה אֵת־זַרְעֵדְ וִלְא יִסְפֵר מֵרְב: יא וַיָּאמֵר לָה מַלָאָד יִהוֶה הִנֵּדְ הַרָה וִיֹלַדִתּ בֵּן וְקָרֵאת שִׁמוֹ יִשִׁמַעֶאל כֵּי־שָׁמֵע יְהוָה אֵל־עַנֵיך: יב וְהָוּא יָהָיֵה פֵּרָא אַדֶׁם יָדָו בַבֶּל וְיֵד כָּל בָּו וְעַל־פָּגֵי כָל־אָחֵיו יִשְׁכָּן: יג וַתִּקָרָא שֵׁם־יִהוֹה הַדְּבֵר אֵלֵיה אַתָּה אֵל רָאָי כֵּי אָמִרָה הַגַם הַלָם רָאָיתִי אָחֵרֵי רֹאֵי: יד עַל־כֵּן קָרָא לַבִּאֶר בִאָר לַחֵי רֹאָי הָנֵה בֵין־קָדֵשׁ וּבֵין בָּרָד: טו וַהַּלֵד הָגֵר לִאַבְרֶם בֵּן וַיִּקְרָא אַבְרֶם שֶׁם־בְּנֶוֹ אֲשֶׁר־יֶלְדֶה הָגֶר יִשִׁמַעֵאל: טז וִאַבְרֶם בֵּן־שִׁמֹנֵים שָׁנֵה וִשֵׁשׁ שָׁנֵים בְּלֵדֵת־הָגֵר את־ישמעאל לאברם: ס

¹ Now Sarai, Abram's wife, had borne him no children. She had an Egyptian slave-girl whose name was Hagar, ² and Sarai said to Abram, "You see that the Eternal has prevented me from bearing children; go in to my slave-girl; it may be that I shall obtain children by her." And Abram listened to the voice of Sarai. ³ So, after Abram had lived ten years in the land of Canaan, Sarai, Abram's wife, took Hagar the Egyptian, her slave-girl, and gave her to her husband Abram as a wife. ⁴ He went in to Hagar, and she conceived; and when she saw that she had conceived, she looked with contempt on her mistress. ⁵ Then Sarai said to Abram, "May the wrong done to me be on you! I gave my slave-girl to your embrace, and when she saw that she had conceived, she looked on me with contempt. May the Eternal judge between you and me!" ⁶ But Abram said to Sarai, "Your slave-girl is in your power; do to her

as you please." Then Sarai dealt harshly with her, and she ran away from her.

⁷ The angel of the Eternal found her by a spring of water in the wilderness, the spring on the way to Shur. ⁸ And he said, "Hagar, slave-girl of Sarai, where have you come from and where are you going?" She said, "I am running away from my mistress Sarai." ⁹ The angel of the Eternal said to her, "Return to your mistress, and submit to her." ¹⁰ The angel of the Eternal also said to her, "I will so greatly multiply your offspring that they cannot be counted for multitude." ¹¹ And the angel of the Eternal said to her, "Now you have conceived and shall bear a son; you shall call him Ishmael, for the Eternal has listened to your affliction. ¹² He shall be a wild ass of a man, with his hand against everyone, and everyone's hand against him; and he shall live at odds with all his kin." ¹³ So she named the Eternal who spoke to her, "You are *El-ro'i* ('the God I have seen')"; for she said, "Have I really seen God and remained alive after seeing Him?" ¹⁴ Therefore the well was called *B'er-lachai-ro'i*; it lies between *Kadesh* and *Bered*.

¹⁵ Hagar bore Abram a son; and Abram named his son, whom Hagar bore, Ishmael. ¹⁶ Abram was eighty-six years old when Hagar bore him Ishmael.

Selected Comments by Rashi (Rabbi Shelomoh Yitzchaki, France 1040-1105 CE)

שנעשו נסים כשראה פרעה היתה, בת מצרית. שפחה ħ שתהא לשרה ולח בבית שפחה בתי מוטב אמר. 31 (ב״ר מה:א) אחר בבית גצירה

1 Egyptian slave-girl: She was the daughter of Pharaoh. When he saw the miracles that were performed on Sarah's behalf, he said: Better that my daughter should be a slave-girl in this household, than a fine lady in any other. (Bereshit Rabbah 45:1).

: (ג״ר מה: ב״ר מה: [And Abram listened] to the voice of Sarai: To the holy spirit that was within her. (Bereshit Rabbah 45:2).

> ג ותקח שרי. לקחתה בדברים, אשריך שזכית לדבק בגוף קדוש כזה (שם ג). . .:

3. Sarai took [Hagar]: *Coaxed her with words, 'Happy are you that you are worthy to be joined with such a holy person as this!' (Bereshit Rabbah 45:3).*

:(7 de	נ״ר)	ראשונה	מביאה	ותהר.	הגר	אל	ר ויבא
כגלויה,							
ה זכתה							
רחשונה	וביחה	עברתי ו	חני נתי	הננו, ו	נעניס	כנ ו	נהריון (שם):

4. He went into Hagar, and she conceived: *At the first act of intercourse (Bereshit Rabbah 45:4).* She looked with contempt on her mistress: *[Hagar] said: Sarah is not in private as she is in public. She appears to be righteous, but she is not [really] righteous, because she has not been worthy of bearing a child all these years. I [on the other hand] became pregnant at the first act of intercourse! (Ibid.)*

ו ותענה שרי. היתה משעבדת בה בקושי (שס ו): 6 Then Sarai dealt harshly with her: *She compelled her to work hard*.

Genesis 21:9-21

ט וַהֵּרֵא שָׁרָה אֵת־בֵּן־הָגָר הַמִּצְרֵית אֵשֶׁר־יֵלְדֶה לִאַבְרָהָם מִצַחֵק: י וַהֹּאמֵר לִאַבְרָהֶם גָּרֵשׁ הָאַמָה הַזְּאת וְאֵת־בְּנֵה כֵּי לָא יִירַשׁ בֵּן־הָאָמָה הַזֹּאָת עִם־בִּגְי עִם־יִצְחֵק: יא וַיַּרַע הַדָּבֵר מִאָּד בִּעֵינֵי אַבִרָהָם עַל אוֹדְת בְּנִוֹ: יִב וַיֹּאמֶר אֱלהִים אֱל־אַבְרָהָם אַל־יֵרָע בְּעֵינִידְ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אָמַתֶהָ בּל אַשֵּׁר תּאמר אַלֵיד שָׂרָה שִׁמָע בְּקֹלָה בִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְדָ זְרַע: יג וְגָם אֶת־בֶּז־הֶאָמֶה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעַדָּ הְוּא: יד וַיַּשְׁבֵם אַבְרָהָם | בַּבּֿמֶר וַיֶּקַח־לֶּחֶם וְהֵמַת מַיִם וַיְהֵז אֵל־הָגָר שָׂם עַל־שִׁכְמֵה וְאֵת־הַיֶּלֵד וַיִשִּׁלְחֵה וַהֶּלֶך וַהֶּתַע בְּמִדְבֵּר בִּאֵר שֵׁבַע: טו וַיְּכִלְוּ הַמֵּיִם מִזְ־הַחֵמֵת וַתּשִׁלֵך אֶת־הַיֶּלֶד תַחַת אַחָד הַשִּיחֵם: טוּ וַמֶּלֶדְ וַהֵּשָׁב לַה מִנְגָד הַרְחֵק בְּמַטָחֵוִי לֵשֶׁת כֵּי אֵמְרֶה אַל־אָרָאָה בְּמִוֹת הַיָּלֵד וַתֵּשָׁב מְנֶגֶד וַתְּשָׂא אֶת־קֹלֵה וַתֶּבְדָ: יז וַיִּשְׁמֵע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנָּעַר וַיִּקָרָא מַלִאַד אֱלֹהֵים | אֱל־הַגַר מִזְ־הַשָּׁמִים וַיִּאמֵר לֵה מַה־לֵך הָגָר אַל־תֵּירִאָי בִּי־שָׁמֵע אֵלהֵים אֵל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שֶׁם: יח קוּמִי שְׂאֵי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזֵיקִי אֶת־יָדֶךָ בָּו בּי־לְגוֹי גַּדְוֹל אַשִימֵנּוּ: יט וַיִּפְקַח אֵלֹהִים אָת־עִינִיה וַתָּרָא בָאָר מֵים וַתֵּלֶד וַתִּמַלֵּא אֵת־הַהֵמת מַיִם וַתַּשִׁק אֵת־הַנָּעַר: כ וַיָהֵי אֵלהֵים אֵת־הַנָּעַר וַיָּגָדָל וַיֵּשֵׁב בַּמִדבָּר וַיִהֵי רֹבֵה קַשֵּׁת: כא וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבֵּר פָּארֶז וַתְּקַח־לָוֹ אָמֶו אִשֶׁה מֵאֵרֵץ מִצְרֵיִם:

⁹ Sarah saw the son of Hagar the Egyptian, whom she had borne to Abraham, playing. ¹⁰ So she said to Abraham, "Drive away this slave woman with her son; for the son of this slave woman shall not inherit along with my son, with Isaac." ¹¹ The matter was very distressing to Abraham on account of his son. ¹² But God said to Abraham, "Do not be distressed because of the boy and because of your slave woman; whatever Sarah says to you, listen to her voice, for it is through Isaac that offspring shall be named for you. ¹³ As for the son of the slave woman, I will make a nation of him also, because he is your offspring." ¹⁴ So Abraham rose early in the morning, and took bread and a skin of water, and gave it to Hagar, putting it on her shoulder, along with the child, and sent her away. And she departed, and wandered about in the wilderness of Be'er-sheba.

¹⁵ When the water in the skin was gone, she cast the child under one of the bushes. ¹⁶ Then she went and sat down opposite him a good way off, about the distance of a bowshot; for she said, "Do not let me look on the death of the child." And as she sat opposite him, she lifted up her voice and wept. ¹⁷ And God heard the

voice of the boy; and the angel of God called to Hagar from heaven, and said to her, "What troubles you, Hagar? Do not be afraid; for God has heard the voice of the boy where he is. ¹⁸ Come, lift up the boy and hold him fast with your hand, for I will make a great nation of him." ¹⁹ Then God opened her eyes and she saw a well of water. She went, and filled the skin with water, and gave the boy a drink.

²⁰ God was with the boy, and he grew up; he lived in the wilderness, and became an expert with the bow. ²¹ He lived in the wilderness of Paran; and his mother got a wife for him from the land of Egypt.

Selected Comments by Rashi

ש מצחק. לשון עבודת אליליס... דבר אחר, לשון גלוי עריות... דבר אחר, לשון רליחה... (בראשית רבה נ״ג): 9 Playing: This is a term for idolatry... Another interpretation: a term for sexual immorality... Alternatively, a term for murder... (Bereshit Rabbah 53).

			יכי לא						
ילחק	עס	מריב	שהיה	למד]	אתה	*い3	עס	כזאת	האמה
	יולאים	יס, ו	פי שמ	ונוטל	בכור	אני	ואומר,	ירשה	על ה
	משחק	הלא	ואמר	חלים	13	ויורה	,		
							(ג:יא)	ר"כ)	חכי״

10 With my son: (From Sarah's reply 'for the son of this slave woman shall not inherit with my son' you may infer that) he (Ishmael) was arguing with Isaac about the inheritance, saying: 'I am the first-born, and so I am entitled to twice as much.' They went out into the field and he was shoot arrows at him (Isaac)... saying 'I am only playing.' (Bereshit Rabbah 53:11).

אינו	אס	אפלו	צני	שכוא	מכיון	זק.	יצו	עם	בני	עם
って	אין	ו בני,	אינו	אפלו	כיצחק	הגון	או	צחק,	כי	כגון
ששתיהן	,∗חק	עס יצ	בני	שט∎	וחמר	קל	עמו,	ירש	5	כדאי
·	·					·				13

With my son, with Isaac: If he were my son, but not as worthy as Isaac, or if he were worthy, but not my son, it would not appropriate for him to inherit. So, how much the more so [is he unworthy of inheriting] 'with my son, with Isaac' who has both of these qualities. (Ibid.)

שינא לתרצות רעה (תנחומא אודות ນກະະ בנו. על 61 לשלחו: על שחומרת ה:ה). ופשוטו, 15 737 ה:שמות שמות 11 On account of his son: For he had heard that he had fallen into bad behaviour (Midrash Tanchuma, Shemot 1; Shemot Rabbah 1:1), but the plain meaning is that she (Sarah) had told him to send him away.

יז שמע בקלה. [דקול רוח הקדש שדה,] למדנו שהיה אדרהם טפל לשרה דנדיאות (שם ושם): 12 Listen to her voice: [To the voice of the holy spirit within her,] from which we learn that Abraham was inferior to Sarah in prophecy (see the last two sources).

651 לפי לחם שהיה 1755, COP מים. שונחו וחמת יד לתרבות 652 50 רעה de) :(DE)

14 Bread and a skin of water: But not silver or gold, because he hated that he had fallen into bad ways (same two sources).

9b שכמה", **DL**" על הילד הילד. 13 שהכניסה ואת יכול ר"כ) ברגליו לילד 651 חמה ולחזתו רעה, שרה עין יג): DL

Along with the child: *The child too did he* 'put on her shoulder,' *for Sarah had put the evil eye upon him, so that he had a fever and could not walk on his own two feet (Bereshit Rabbah 53:13).*

ותלך ותתע. חזרה לגלולי בית אביה (פדר״א פ״ל): And she departed and wandered: She returned to the idolatry of her father's household (Pirkei d'Rabbi Eliezer, chapter 30).

החולה מתפלת תפלת שיפה מכתו הול הנער. את 57 להתקצל ר"כ) הודמת והיא יד): עליו, חתרים DL 17 The voice of the boy: From here [we learn] that the prayer of a sick person is more effective than the prayers of others on their behalf, and is more readily accepted (Bereshit Rabbah 53:14).

615 עכשו עושה שכוא מעשים לפי שם. הוא באשר (רחש לעשות עתיד שכות לפי ולא ວກ ,117) ٢D השנה לפי ואומרים. מקערגים השרת מלאכי שהיו ע״ב). רצונו מעלה בלמא להמית חתה בניך זרעו שעתיד n עולם. 55 משיבס, באר, הוא, 10 לדיה ວກ עכשו וכוא 15 רשע. אני לפי להם. אמר עכשו 55 מעשיו לדיק... .)> אמרו ר"כ) והיכו .(DE *05 הוא 7573= לת המית וזכו ,17 כשהגלם กียา-שנאמר ישראל וגומל בערב נצוכדנלר, בלמח, כא:יג-יד), להראת (ישעיה) וגומר" ົດກາງ כשהיו מים כתיו ישראל 556 אומרים כיו ערביים אותם לשוציהם. מוליכיו ישמעאל 556 וירחמו דודכו 1)3 הוליכונו מכס בבקשה 56) (JC), שנאמר דודנים *0'77 =לורחות עליכו. תקרי יולאים לקראתם להם ומביחיו דודים.) 656 ואלו 753 ודג ישראל שמלאים כסבורים נפוחים. מלוח מים, ונודות הרוח פיו לתוך וכשמכניסו ומת בגופו וננסת ופותחו. ה:איכ״ר :(7:3 יתרו (תנהומה)

Where he is: According to the actions he shall do shall be be judged, and not according to those he may do in the future (Talmud, Rosh Hashanah 16b), for the

ministering angels brought accusations against him, saying: 'Master of the universe, for him whose descendants will allow Your children to die of thirst You provide a well??!' God replied: 'What is he now? Righteous or wicked?' They replied, 'Righteous.'... God replied to them: 'According to his present deeds will I judge him.' Hence the text says: 'Where he is'. (Bereshit Rabbah 53:14). When did he (meaning, Ishmael's descendants) allow Israel to die of thirst? When Nebuchanezzar carried them into exile... (see Tanchuma, Shemot)

כא מארץ מצרים. ממקוס גדוליה... 21 From the land of Egypt: From the place where she grew up...

Genesis 25:1

וּיֶּקֶח אִשְׁה וּשְׁמֶה קְטוּרֶה: Then Abraham took another wife whose name was Keturah.

Comment by Rashi

										קטורה.
פרשה	Ľ	מיוס	70	65	כזדוגה	שלא	פתחה,	זשרה	ום	כקטרת,
					:('	7:70	ח;כ״ר	נתומא	ר)	מאברהם

Keturah: This is Hagar, and she was called Keturah because her deeds were as pleasant as incense (ketoret), and because she 'sealed her entrance', having sexual intercourse with no other man from the day she parted from Abraham. (Tanchuma *§*8; Bereshit Rabbah 61:4).

Galatians 4:21-31

²¹ Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε²² γέγραπται γὰρ ὅτι ᾿Αβραὰμ ὅύο υἱοὺς ἔσχεν ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας²³ ἀλλ ὁ [μὲν] ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας δι ἐπαγγελίας²⁴ ἄτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὑται γάρ εἰσιν δύο διαθῆκαι μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ εἰς δουλείαν γεννῶσα ἤτις ἐστὶν ʿΑγάρ²⁵ τὸ δὲ ʿΑγὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῆ ᾿Αραβία· συστοιχεῖ δὲ τῆ νῦν Ἱερουσαλήμ δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς²⁶ ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστίν ἤτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν·²⁷ γέγραπται γάρ Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα²⁸ ἡμεῖς δέ ἀδελφοί κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν.²⁹ ἀλλ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα οὕτως καὶ νῦν ³⁰ ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἰος τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦν υἰον αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ἡ οἰς ἐλευθέρα

²¹ Tell me, you who desire to be subject to the law, will you not listen to the law? ²² For it is written that Abraham had two sons, one by a slave woman and the other by a free woman. ²³ One, the child of the slave, was born according to the flesh; the other, the child of the free woman, was born through the promise. ²⁴ Now this is an allegory: these women are two covenants. One woman, in fact, is Hagar, from Mount Sinai, bearing children for slavery. ²⁵ Now Hagar is Mount Sinai in Arabia and corresponds to the present Jerusalem, for she is in slavery with her children. ²⁶ But the other woman corresponds to the Jerusalem above; she is free, and she is our mother. ²⁷ For it is written, "Rejoice, you childless one, you who bear no children, burst into song and shout, you who endure no birth pangs; for the children of the desolate woman are more numerous than the children of the one who is married." ²⁸ Now you, my friends, are children of the promise, like Isaac. ²⁹ But just as at that time the child who was born according to the flesh persecuted the child who was born according to the flesh persecuted the child who was born according to the slave will not share the inheritance with the child of the free woman." ³¹ So then, friends, we are children, not of the slave but of the free woman." ³¹ So then, friends, we are children, not of the slave but of the free woman." ³¹ So then, friends, we are children, not of the slave but of the free woman.

The Quranic Viewpoint on the wives of Prophet Ibrahim

Sarah, First Wife of Prophet Ibrahim (peace be upon him)

In 2 separate places the story of the news of the conception of Sarah with Ishaq (Isaac). Her name is not mentioned, but Scholars agree it refers to Sarah.

Chapter 11 (Hud)

There came Our messengers to Abraham with glad tidings. They said,

"Peace!" He answered, "Peace!" and hastened to entertain them with a roasted calf. (69)

But when he saw their hands went not towards the (meal), he felt some mistrust of them, and conceived a fear of them. They said: "Fear not: We have been sent against the people of Lut." (70)

And his wife was standing (there), and she laughed: But we gave her glad tidings of Isaac, and after him, of Jacob. (71)

She said: "Alas for me! Shall I bear a child, seeing I am an old woman, and my husband here is an old man? That would indeed be a wonderful thing!" (72)

They said: "Dost thou wonder at Allah's decree? The grace of Allah and His blessings on you, o ye people of the house! For He is indeed worthy of all praise, full of all glory!" (73)

Chapter 51 (Al-Dhariyat)

Then, by the Lord of heaven and earth, this is the very Truth, as much as the fact that ye can speak intelligently to each other. (23)

Has the story reached thee, of the honoured guests of Abraham? (24) Behold, they entered his presence, and said: "Peace!" He said, "Peace!" (and thought, "These seem) unusual people." (25)

Then he turned quickly to his household, brought out a fatted calf, (26) And placed it before them.. he said, "Will ye not eat?" (27)

(When they did not eat), He conceived a fear of them. They said, "Fear

not," and they gave him glad tidings of a son endowed with knowledge. (28)

But his wife came forward (laughing) aloud: she smote her forehead and said: "A barren old woman!" (29)

They said, "Even so has thy Lord spoken: and He is full of Wisdom and Knowledge." (30)

Hagar, second Wife of Prophet Ibrahim

Her story is related more so in hadith, yet the Quran eludes to her significance in several verses:

Chapter 14 (Ibrahim)

Remember Abraham said: "O my Lord! make this city one of peace and security: and preserve me and my sons from worshipping idols. (35) "O my Lord! they have indeed led astray many among mankind; He then who follows my (ways) is of me, and he that disobeys me,- but Thou art indeed Oft-forgiving, Most Merciful. (36)

"O our Lord! I have made some of my offspring to dwell in a valley without cultivation, by Thy Sacred House; in order, O our Lord, that they may establish regular Prayer: so fill the hearts of some among men with love towards them, and feed them with fruits: so that they may give thanks. (37)

The story of the struggle of Hagar in Arabia with her son Ismail is not related in the Quran, but her relentless efforts resulted in an important ritual during the Hajj Pilgrimage. This involves walking between two mountains, the Safa and Marwa, 7 times all together, just like how Hagar did searching for water, which was eventually bestowed to her by The Lord. Today this well is known as ZamZam.

"As-Safa and al-Marwah are among the signs of God. Whoever therefore makes pilgrimage to the House or performs umrah, there shall be no blame on him to go round them both, and whoever of his own accord does anything good in deed, verily God is Appreciative, all-knowing". Chapter 2, verse 158